

Copycat of echte bedreiging, wat te doen? ‘Een directeur moet geen rechercheur gaan spelen’

achtergrond

Bedreigingen Foto's van pistolen en bommen, dreigementen van schietpartijen, aanslagen of explosies. Steeds vaker krijgen scholen te maken met online bedreigingen. Hoe wapenen zij zich daartegen?

- Auteurs - [Martin Kuiper](#)
- Gepubliceerd op [27 november 2024 om 21:00](#)

Directeuren Nico van Brenk en Wilma van Roomen van het Yuverta College in Montfoort: „Sommige ouders reden door rood om hun kind op te halen.”Foto Walter Herfst

De scholieren zijn al lang naar huis als Lucien Schoonwater (53), rector- bestuurder van het ds. Pierson college in Den Bosch, op maandagmiddag via WhatsApp berichtjes van ongeruste collega's ontvangt. Op Snapchat is die middag een foto van een „revolver” geplaatst met de oproep het plaatje te delen. In het begeleidende tekstje staat „morgen schietpartij” met de namen van de vier scholen die het doelwit zijn, waaronder die van Schoonwater.

Schoonwater zit al dertig jaar in het onderwijs, maar heeft nog nooit een pistool in het echt gezien – laat staan op zijn school aangetroffen. Maar de bedreiging neemt hij „bloedserius”. De veiligheidscoördinatoren van de scholen leggen contact met de politie, die de dreiging in beeld brengt. „Een directeur moet geen rechercheur gaan spelen”, zegt Schoonwater.

Zelf richt de directeur zich op de leerlingen, hun ouders, en het personeel, want daar zit heel erg veel „ongemak en angst”.

Via de socials

Het Pierson College voegt zich in een illustre rijtje dat de afgelopen paar maanden te maken heeft gehad met online bedreigingen. Sinds oktober was dit het geval bij scholen in Amsterdam, Deventer, Almere, Lelystad, Breda, Woerden en Papendrecht. En het jaar ervoor waren (middelbare) scholen in Rotterdam, Zwolle, Zaandam, Meppel, Oss en wederom Amsterdam de pioniers.

De meeste bedreigingen gaan via de ‘socials’, zoals Snapchat, of per mail. Er worden foto’s van pistolen en bommen gestuurd en er wordt bedreigd met schietpartijen, aanslagen of ontploffingen. Een echte aanslag is er tot nu toe nooit geweest.

„Maar wij adviseren de dreiging uiterst serieus te nemen”, zegt **Lynn Louwe, crisisadviseur bij Stichting School & Veiligheid**. Louwe adviseert scholen bij acute dreigingen. De scholen vinden het, zegt ze, lastig om in te schatten hoe serieus een dreiging nou echt is. „Ze hebben goed zicht op hun eigen leerlingen, maar niet op de anonieme online bedreiger.” Politieonderzoekers onderzoeken of de bedreiging serieus is, zegt een woordvoerder van de politie.

Op bijna alle bedreigde scholen gaan de lessen deze week door. In Lelystad wordt in samenspraak met de politie een school dichtgehouden. Dit besluit is altijd lastig, zegt Louwe van Stichting School & Veiligheid. Ook als uit politieonderzoek blijkt dat er weinig gevaar is, kan een school dichtblijven, legt ze uit.

Heftige bedreigingen

Dichtblijven: dat besluit namen Nico van Brenk en Wilma van Roomen, directeurs van vmbo-school Yuverta in Montfoort, in mei vorig jaar. Online circuleerden heftige bedreigingen. De eerste bereikte leerlingen van een Yuverta-school in Amsterdam. De volgende ochtend waaiden de dreigementen over naar Montfoort.

Terwijl de politie volop onderzoek deed, nam de onrust in Montfoort toe, zegt Van Roomen. Ouders belden naar school, kinderen gingen naar huis. „Sommige ouders reden door rood om hun kind op te halen.” De directeurs besloten daarop de leerlingen naar huis te sturen.

Dat kwam de school op kritiek te staan. Had de school te paniekerig gereageerd? Volgens de directeurs niet, ze konden niet anders. „Lesgeven was niet meer zinvol” zegt Van Roomen. De les die ze geleerd hebben, is dat het belangrijk is direct heel helder te communiceren dat er contact is met de politie en dat die de zaak onderzoekt. „Zo laat je zien dat de leerlingen in goede handen bij je zijn”, zegt Van Brenk.

De rector van het Pierson College in Den Bosch, Lucien Schoonwater, krijgt een paar uur na het dreigement al te horen dat zijn school gewoon open kan blijven. Dat communiceert hij met de ouders van de kinderen en benadrukt daarbij dat dit blijkt uit politieonderzoek. Dinsdagochtend krijgt hij nog wat telefoontjes van bezorgde ouders. Daarna „ebt de onrust weg”.

‘Copycatgedrag’

Vaak tast de politie in het duister over de aanstichter van de bedreigingen. Als er wel iemand gepakt wordt, is dat vaak een jongere. Zo is in België maandag een veertienjarig meisje aangehouden dat [gelinkt](#) wordt aan het schooldreigement in Breda. En eerder deze maand is

een veertienjarige jongen aangehouden die een middelbare school in Maasland zou hebben bedreigd met een „schietpartij”, volgens Omroep West. En er zijn nog meer tieners opgepakt. De politie vermoedt dat de online dreigingen leiden tot „copycatgedrag” onder andere jongeren.

Ze zetten zich af: tegen ons, de school, de maatschappij – dat zit in jongeren. Ze kunnen de consequenties niet overzien

Nico van Brenk directeur vmbo-school Yuverta in Montfoort

De bedreigingen aan de Yuverta vmbo-scholen van vorig jaar kwamen ook van een minderjarige, zegt schooldirecteur Nico van Brenk: „Tijdens de examenperiode.” Collega-directeur Van Roomen: „Jongeren zoeken een reden om niet naar school te hoeven.” Van Brenk: „En ze zetten zich af: tegen ons, de school, de maatschappij – dat zit in jongeren. Ze kunnen de consequenties niet overzien.” Inmiddels heeft hun school een conceptbericht klaarliggen voor als er een online bedreiging is.

Hoe vaak er inmiddels iemand veroordeeld is voor online schoolbedreigingen is niet bekend. Vijf jaar terug zat een tiener bij de rechter, omdat hij via YouTube had gedreigd met een „school shooting” in Amsterdam. De (jonge)man werd veroordeeld voor een poging tot bedreiging – de rechter kon niet vaststellen of de bedreiging daadwerkelijk iemand bereikt had. Hij kreeg een maand jeugddetentie opgelegd van de rechter.

Vroeger kregen we dreigtelefoontjes

Lucien Schoonwater rector-bestuurder ds. Pierson college Den Bosch

Nieuw zijn de schoolbedreigingen niet, volgens Schoonwater van het ds. Pierson College in Den Bosch. „Vroeger kregen we dreigtelefoontjes.” Of per brief, zegt directeur Van Brenk. Het grote verschil: de impact online is veel groter, een bericht verspreidt zich sneller.

Volgens Van Brenk en Van Roomen raken leerlingen, hun ouders en het schoolpersoneel inmiddels minder snel in paniek na online intimidatie. Eerder deze week zagen ze hoe een leerling van een bedreigde school koeltjes de pers te woord stond. Van Roomen: „We nemen bedreigingen serieus. De politie doet onderzoek. Maar we laten het onderwijs er niet meer door gijzelen.”